

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -

r e l s e s framställning till Ålands

Nr 30/1955.

landsting angående försäljning av Kila

benämnda arrendeområde underlydande Berg

f.d. häradsskrivareboställe i Sund.

Egen lagstiftning gällande såväl egentlig kolonisation som försäljning av landskapets jord på annat sätt saknas, varför landskapsstyrelsen - med hänsyn till den ringa omfattning ovannämnd jordöverlåtelse här kan få icke ansett nödigt att inkomma med förslag till egen lagstiftning, utan i här förekommande fall - liksom tidigare - tillämpat i riket gällande lagstiftning.

I stöd av § 25 i självstyrelselagen för Åland av den 28 december 1951 har äganderätten till jordegendomarna övergått i landskapets ägo, och förty kan denna egendom disponeras fritt av landskapet. Före nämnda lags ikraftträdande var förfarandet vid inlösen av legoområden och uppgörandet av dispositionsplaner för de av landskapet övertagna jordegendomarna bundna och beroende av förordningen av den 12 januari 1932 angående den staten i landskapet Åland tillhöriga jordegendomens upplåtande för kolonisationsändamål. I enlighet med denna förordning har även dispositionsplaner uppgjorts och kolonisation verkställts å

Karta
över
Berg i Sved
Åland.
Skala 1:4000.

föret-

dska-

all-

styrelsen

ll ett mi-

de inkom-

nget vid

områden,

akomma, i-

för sådana.

de Berg

chafts från

hennes död

om rätt att

r sin del bi-

ts underteck-

er om vägska-

337a
Grelsby kungsgård i Finström, samt Kastelholms kungsgård och Bomarsunds f.d. fästningsområde i Sunds socken.

Med tillämpning av här nämnda förordning uppgjordes år 1954 en motsvarande dispositionsplan för Haga kungsgård, vilken vid höstsessionen sistsagda år godkändes av landstinget.

I och med att sistaagda plan fastställts är dispositionen av landskapets jord, som kan ifrågakomma för egentlig kolonisation, klar och i överensstämmelse med § 3 i ovannämnda förordning.

Enligt denna paragraf förutsättes dispositionsplaner endast för ovanangivna "sätesgårdar" med odlingsarealer överstigande 50 ha odlingsjord, varför stadgandet om dispositionsplaner icke är tillämplig å landskapets mindre gårdar såsom Berg f.d. häradsskrivareboställe och Vestergård f.d. kronofogdeboställe, vilket även tydligt utsäges i paragrafens sista moment.

Ett stöd härför finnes även i § 10 i lagen av den 23 april 1926 om inlösen av till statens boställen hörande legoområden samt angående disposition av boställen sådant detta lagrum lyder i sin ändrade lydelse av den 6 november 1936, som stadgar att lantbruksministeriet kan "från boställe överlåta mindre områden utan uppgörande av dispositionsplan".

338
En försäljning av dylika mindre tomt- och odlingsområden förutsättes alltså i lagstiftningen gällande såväl rikets som landskapets jord, varför intet hinder möter att försälja sådan jord.

En annan fråga anmäler sig dock huruvida en försäljning i allmänhet är förenlig med landskapets intressen.

Vid uppgörandet av Haga dispositionsplan ansåg landskapsstyrelsen att en försäljning av landskapets jord skulle inskränkas till ett minimum, med hänsyn till den säkra och av inflationer oberoende inkomsten jorden ger, vilken uppfattning även delades av landstinget vid dispositionsplanens fastställande.

Gäller det mindre och ur arrendesynpunkt betydelselösa områden, anser landskapsstyrelsen dock att en försäljning kan ifrågakomma, i synnerhet om det gäller bostadstomter eller tillskottsjord för sådana.

En sådan tomt är Kila benämnda arrendeområde underlydande Berg f.d. häradsskrivareboställe i Sund, vilken på arrende innehafts från år 1929 av arrendatorsdottern Ingeborg Tuomikoski. Efter hennes död detta år har hennes fosterdotter Elma Tuomikoski anhållit om rätt att inlösa tomtområdet, vilken anhållan landskapsstyrelsen för sin del bifallit mot ett pris om 5 mk/m² att erläggas vid köpebrevets undertecknande. Området omfattar en areal om 23 ar och ligger söder om vägskä-

- let till Kastelholms slott, och avgränsas på ett naturligt sätt av lägenhetens råar i söder och väster och landsvägen Kulla - Kastelholms slott i norr och öster, vilket framgår av bilagda karta.

- För stomlägenheten har området ingen ekonomisk betydelse, då det till stor del omfattar impediment och värdelös mark. Arrendet har från år 1941 utgått med 60 mk per år.

- Hänvisande till förestående får landskapsstyrelsen härmed vördsamt

- anhålla om

att Landstinget ville berättiga landskapsstyrelsen att försälja Kila benämnda arrendetomt underlydande Berg

f.d. häradsskrivareboställe i Sund mot

ett pris om 5 mk/m².

Mariehamn, den 3 november 1955.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Hugo Johansson

Kol. insp.

Sig. Svahnström

N 18/1955.

FINANSUTSKOTTETS betänkande N 18/1955 med anledning av Ålands landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting angående försäljning av Kila benämnda arrendeområde underlydande Berg f.d. häradsskrivarboställe i Sund (30/1955).

Med anledning av ovannämnda framställning får utskottet vördsamt anföra följande:

Utskottet har hört kolonisationsinspektören Sig. Svahnström beträffande vissa detaljer i framställningen och vägingeniören Bo Wilenius beträffande eventuella framtida vägbyggnadsplaner för att utröna om området skulle beröras av dessa. Dessutom har utskottet besökt platsen i sällskap med nämnda landskapsstyrelsens föredragande.

Området är, såsom i landskapsstyrelsens framställning framhålles, en liten bostadstomt av ringa värde. Det avskiljes från stomlägenheten av landsvägen Kulla-Kastelholms slott och en eventuell uträtning av landsvägssträckan Kulla-Stenbrobacken, som sannolikt är snart förestående, kommer icke att beröra Kila arrendeområde utan fastmer den norrom vägen liggande stomlägenheten. Under sådana omständigheter anser utskottet, att arrendetområdet bör försälas åt sökanden Elma Tuomikoski på av landskapsstyrelsen föreslagna villkor.

Med stöd av det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå,

att Landstinget måtte berättiga landskapsstyrelsen att försälja Kila benämnda arrendeområde av Berg f.d. häradsskrivarboställe i Sund mot ett pris om 5 mark per kvadratmeter.

Mariehamn, den 21 november 1955.

På finansutskottets vägnar:

Lennart Mattsson.

Rolf Sundman.

I ärendets behandling har ordföranden Mattsson samt ledamöterna Andersson, Clemes, Evald Häggblom och Gunnar Häggblom deltagit.